

УДК 347.73

DOI 10.33244/2617-4154.2(15).2024.144-153

Л. М. Касьяненко,*д-р юрид. наук, професор**e-mail: kasyanenko_l@ukr.net***ORCID ID 0000-0003-1742-7580;****В. С. Шаркова,***здобувачка вищої освіти**e-mail: valeria.laufeyon@gmail.com***ORCID ID 0009-0006-2457-9020****В. П. Петрук,***здобувачка вищої освіти,**Державний податковий університет**e-mail: vittapetruk@gmail.com***ORCID ID 0009-0005-2450-2878**

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

Стаття присвячена характеристиці правового регулювання використання штучного інтелекту у фінансовому секторі України. Проведено систематичний аналіз понять, що стосуються впровадження штучного інтелекту у фінансові процеси, зосереджено увагу на різноманітних сценаріях, де штучний інтелект може значно полегшити функціонування фінансових підрозділів.

Виявлено ризики, пов'язані з впровадженням штучного інтелекту у фінансову сферу, та обґрунтовано напрями їх зниження. Аналізовано ситуації, в яких штучний інтелект може стати ключовим інструментом для оптимізації процесів у фінансових установах, підвищення продуктивності та зменшення ризиків. Зосереджено думку на важливості збалансованого підходу до використання штучного інтелекту, враховуючи його нормативно-правове регулювання в зарубіжних країнах. Звертається увага, що штучний інтелект у фінансовому секторі може бути як шансом на успіх, так і потенційною загрозою для майбутнього. Автором обґрунтовується потреба в пошуку оптимального способу впровадження штучного інтелекту в бізнес-процеси, щоб забезпечити успішне й стабільне майбутнє для фінансового сектору. Додатково, варто врахувати, що впровадження штучного інтелекту у фінансову сферу потребує не тільки технологічних змін, а й формування культури його застосування.

У статті обговорюється важливість правового регулювання використання штучного інтелекту у фінансовому секторі. Зазначається, що нарощування використання штучного інтелекту у фінансових процесах створює потребу у відповідному законодавстві, яке б

забезпечувало ефективний контроль за використанням цих технологій і захищало як публічний, так і приватний інтерес. Виявлення й усунення недоліків правового регулювання штучного інтелекту у фінансовому секторі є необхідною умовою подальшого найбільш ефективного, раціонального й доцільного його використання.

Ключові слова: фінансові правовідносини, ринок фінансових послуг, фінансовий сектор, штучний інтелект, ризики, економіка, фінанси.

Метою статті є розгляд впливу штучного інтелекту (далі – ШІ) на фінансовий сектор України, компанії в контексті цифрової трансформації. Стаття спрямована на виявлення переваг та викликів, пов'язаних із впровадженням цих технологій, а також на аналіз можливостей їх використання для досягнення стабільного та інноваційного розвитку в умовах сучасного ринкового середовища та забезпеченні їх правового регулювання.

Постановка проблеми. Цифрова трансформація в Україні охоплює впровадження цифрових технологій у всі сфери бізнесу, що призводить до суттєвих змін у способах взаємодії між громадянами, підприємствами та організаціями, а також у способах створення цінності для різних зацікавлених сторін. Ці зміни сприяють досягненню власних та спільних економічних і соціальних цілей швидше, ефективніше та з новою якістю. Інтенсивний розвиток цифрової сфери також вимагає відповідного правового регулювання, спрямованого на забезпечення захисту даних, прав споживачів та забезпечення етичного використання технологій.

ШІ нині активно використовується фінансовими компаніями для аналізу споживчих тенденцій, прогнозування фінансових ринків та оцінки кредитоспроможності клієнтів. Однак ця технологія, починаючи впровадження в управління, економіку та бізнес, не лише приносить беззаперечні переваги, але й виклики, такі як кіберзагрози. Розгортання цих технологій стає ключовим кроком у цьому етапі цифрової трансформації в Україні, вимагаючи уважного вирішення викликів та використання нових можливостей для досягнення стабільного та інноваційного розвитку. Однак, важливо зауважити, що всі ці питання повинні бути врегульовані правовими нормами, які забезпечать прозорість процесів, створення довіри до технологій та відповідальне використання штучного інтелекту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, пов'язані з використанням, перевагами та недоліками штучного інтелекту, завжди є предметом наукового дискурсу відомих учених, як-от Кевін Ештон, А. Джонсон, С. Джонс, Ч. Беббідж, П. Норвіг, С. Рассел, О. Романко, А. Тьюрінг, Е. Фейгенбаум, а також вітчизняних Г. Мосій, О. Олецький, М. Пельчер, А. Петренко, О. Піжук, О. Подгаєцький, Д. Попов, М. Шаховська, О. Швирко. З урахуванням широкої кількості наукових досліджень у цій сфері потрібно детально проаналізувати особливості правового регулювання використання штучного інтелекту у фінансовому секторі.

Виклад основного матеріалу. Штучний інтелект – це галузь інформатики, яка займається розробкою інтелектуальних комп'ютерних систем, тобто систем, що володіють можливостями, які ми традиційно пов'язуємо з людським розумом, – розуміння мови, навчання, здатність міркувати, розв'язувати проблеми [1].

Насамперед проаналізуємо розвиток ШІ, щоб мати правильне уявлення і розуміти його роль. У Стародавній Греції вже виникали ідеї про створення машин зі свідомістю. Перші кроки у цьому напрямі були зроблені Паскалем у XVII столітті, коли винайшов першу цифрову обчислювальну машину. До розвитку концепції ШІ долучився тест Тюрінга, що визначає рівень схожості машини зі свідомістю людини. Термін «штучний інтелект» уперше було використано на Дармутській конференції 1956 року. З того часу відбулося значне розширення функціональності ШІ, зокрема здатність сприймати людську мову, участь у розмовах, розвиток гравців-роботів та інші інтелектуальні вміння.

В останні роки вже ситуація кардинально змінилася – завдяки розвитку технологій обчислювальні процесори стали ефективнішими для аналізу даних, а їхня вартість тепер дає змогу використовувати їх не тільки в наукових дослідженнях, а й у реальних бізнес-процесах у різних сферах економіки.

Фінансові інститути виявилися серед перших, хто взявся за впровадження цифрових технологій, зазначаючи, що ці новації дають змогу оптимізувати та значно знизити операційні витрати. Банки випробували цифрові рішення, а відповідно до отриманих висновків багато кредитних організацій реорганізують свої внутрішні процеси. Вдосконалення таких технологій відкриває нові можливості для переосмислення послуг, їх прискорення та підвищення надійності. Це сприяє з'явленню нових форм бізнесу, таких як фінтех-компанії, які, використовуючи технології, об'єднують продавців і покупців та укладають угоди за принципом peer-to-peer (p2p), обминаючи посередників.

Визначено, що технології ШІ можуть потенційно стимулювати додаткову глобальну економічну активність на рівні приблизно 13 трлн доларів до 2030 року. Це становить близько 16 % вищій сукупний ВВП порівняно з поточними показниками, що відповідає приблизно 1,2 % річного додаткового зростання ВВП. Основними факторами цього зростання є автоматизація виробничих процесів, яка до 2030 року може зрости на 11 %, або близько 9 трлн доларів США у всьому світі. Ці висновки взяті зі звіту McKinsey Global Institute за 2018 рік про вплив ШІ на світову економіку [2].

Фінанси визначаються як одна з найбільш перспективних сфер упровадження ШІ. Учасники фінансового ринку постійно шукають нові способи для зниження витрат, удосконалення контролю та виявлення ідей, що можуть забезпечити конкурентну перевагу. ШІ отримує особливу увагу в цьому контексті. Уже сьогодні існує безліч реальних прикладів того, як продукти і платформи на основі ШІ трансформують фінансову екосистему. Наразі найбільш зрілими технологічними рішеннями в цій сфері є такі:

MoneyPark – перша незалежна платформа фінансового консультування щодо іпотечних і страхових продуктів у Швейцарії, що забезпечує всебічний аналіз фінансових послуг, щоб знайти ті з них, які якнайкраще відповідають потребам клієнта [3];

Sindeo – платформа, що надає інструменти, інформацію та рекомендації з пошуку відповідної програми іпотечного кредитування та кредитора. Sindeo спеціалізується на сегменті PropTech, компанія залучила фінансування в розмірі 6,5 млн доларів США [4];

Revolut Ltd – британська фінтех-компанія, що пропонує банківські послуги, включно з банківськими рахунками у фунтах і євро, дебетовою карткою з передоплатою, обміном валюти без комісії, біржову торгівлю, обміном криптовалюти та одноранговими платежами. Revolut визнано найкращим стартапом у сфері фінансових технологій у Великій Британії в лютому 2020 року [5; 6].

Багато організацій прагнуть використовувати ШІ для поліпшення фінансового планування та аналізу (FP&A), хоча поки що це досягається не у всіх випадках. Це пояснюється тим, що технологія ще не повністю вбудована в більшість пакетів додатків FP&A і, відповідно, не дуже добре вивчена.

На жаль, в Україні наразі обмежений вибір фінансових додатків для управління. Зростання сектору фінтех у країні вказує на можливі поліпшення в найближчому майбутньому. Значну частину ринку особистих фінансів займають чат-боти, які функціонують як фінансові радники та надають автоматизовані рішення для фінансового планування. «RichMe» є одним із вітчизняних продуктів, який варто врахувати. Цей автоматизований бот-консультант пропонує широкий спектр послуг, охоплюючи відповіді на питання щодо особистих фінансів, інвестиційне планування та встановлення фінансових цілей. Однак вирішальним завданням є розширення асортименту фінансових інструментів та платформ для зручності користувачів. Україна зазнає значного прогресу в цьому напрямі, а розвиток фінтех-сектору прискорює створення нових інноваційних рішень [7].

Розгляньмо ситуації, в яких ШІ може значно полегшити функціонування фінансових підрозділів.

Запобігання шахрайству та моніторинг шахрайства. Дослідження показує, що 2016 року кіберзлочинність коштувала світовій економіці понад 450 мільярдів доларів [8]. Атаки на відмову в обслуговуванні, інфраструктурні атаки та інші проблеми, пов'язані із захистом даних, є основною частиною гучних кібератак. У зусиллях протистояти хакерам багато хто намагається впровадити штучний інтелект. Системи зі штучним інтелектом виявляються корисними не лише для захисту від кібератак, але й для зменшення ризиків у фінансовому секторі. Вони допомагають проводити скоринг клієнтів та зменшувати ймовірність неповернення кредитів. Наприклад, відомий український банк Monobank активно використовує штучний інтелект у цій сфері.

Автоматизація рутинних дій. Штучний інтелект може виконувати більшість рутинних завдань від імені клієнтів, таких як розрахунок активів для їхніх інвестиційних портфелів, моніторинг ринків, обробка запитів кредитних агентств та надсилання маркетингових електронних листів. У результаті компанії можуть вивільнити цінних працівників і перенаправити свої ресурси на більш важливі завдання, спрямовані на розвиток бізнесу. Сервіси на основі штучного інтелекту також можуть забезпечити якісну і швидку комунікацію з клієнтами. Прикладом можуть слугувати різноманітні чат-боти та голосові асистенти [9].

Персоналізація послуг. У фінансовому секторі персоналізований підхід не лише сприяє підвищенню якості обслуговування, але й значно збільшує конверсію під час продажу послуг. За допомогою штучного інтелекту аналізуються моделі поведінки

клієнтів, визначаються їхні потреби та вподобання, а на основі цих даних генеруються персоналізовані пропозиції. Це дає змогу клієнтам отримувати найбільш релевантні та цікаві пропозиції [10]. Прикладом такого підходу є чат-бот KAI від MasterCard, який також може відображати історію транзакцій і фіксувати витрати; KAI доступний через Messenger, SMS і WhatsApp.

Управління інвестиційним портфелем. Штучний інтелект враховує цілі клієнта, його схильність до ризику та фінансовий стан. Наприклад, у Wealthfront працюють роботи-консультанти, які поєднують ШІ з класичним управлінням інвестиційним портфелем. Якщо ринкові умови або ситуація клієнта змінюються, система автоматично відстежує і перебалансовує інвестиції, щоб оптимізувати їх.

Кредитний скоринг. ШІ може аналізувати кредитну історію, фінансову звітність та інші дані клієнта, щоб точно оцінити його кредитоспроможність. Це дає змогу фінансовим установам приймати більш точні рішення про те, кого кредитувати, а кого ні [11].

Незважаючи на значущий внесок штучного інтелекту у фінансову сферу, існують потенційні проблеми, які можуть виникнути, наприклад, оскільки ШІ продовжує автоматизувати різні завдання і процеси, то зростає ризик втрати робочих місць. Штучний інтелект може замінити людину в багатьох сферах, особливо в тих, де робота полягає виключно у виконанні рутинних завдань. Це може призвести до зростання безробіття та соціальної напруженості. Найочевиднішою проблемою, про яку неможливо не зазначити, є технічні збої, адже системи ШІ, як і будь-які технології, можуть давати збої в роботі або бути вразливими до кібератак, що призводить до потенційних фінансових втрат, порушень нормативних вимог або репутаційних збитків. Для того щоб оцінити кібервразливість ШІ та знайти способи їхнього усунення, потрібно переглянути системи кібербезпеки [12]. Штучний інтелект також може стати причиною появи нових питань щодо використання автоматизованих систем у прийнятті рішень та їхнього впливу на конфіденційність даних, оскільки існує можливість неправомірного використання особистої інформації.

Наразі держави активно працюють над створенням адаптивних та ефективних правових норм, які враховують специфіку штучного інтелекту. Це допоможе гарантувати безпеку та захист прав користувачів технологій штучного інтелекту, створити сприятливі умови для інновацій та розвитку цифрової економіки.

З огляду на нові напрями та виклики, пов'язані зі швидким розвитком технологій, зокрема штучного інтелекту, в межах ЄС підготовлено важливі документи щодо вдосконалення нормативно-правового поля у сфері ШІ, які можуть слугувати прикладом для інших країн. 13 березня 2024 року Європейський парламент ухвалив Закон про штучний інтелект (Artificial Intelligence Act), основною метою якого є захист прав і свобод осіб, які піддаються впливу ШІ. Закон установлює принципи та правила обробки персональних даних з використанням, зокрема, автоматизованих систем прийняття рішень на основі штучного інтелекту, забезпечуючи прозорість, справедливість та законність обробки даних.

Тепер очікується, що Європейська Рада офіційно схвалить остаточний текст закону про ШІ у квітні 2024 року. Цей Закон матиме безпосередній вплив на регулювання сфери штучного інтелекту в Україні. Кароліна Івашівська, радниця з питань цифрових прав ECNL, зазначила: «Як тільки закон про штучний інтелект буде прийнятий, країни-кандидати в члени ЄС, включаючи Україну, також повинні будуть прийняти його» [13].

Канада спрямовує свої зусилля на підготовку кадрів у сфері розвитку штучного інтелекту, створення інноваційних центрів та наукових досліджень. 2017 року Канада оприлюднила Панканадську стратегію штучного інтелекту, п'ятирічну ініціативу, спрямовану на фінансування досліджень і пошук талантів у галузі. Країна також є частиною Global AI Partnership.

Для реалізації принципів Панканадської стратегії штучного інтелекту 2019 року було створено Консультативний комітет уряду Канади з питань штучного інтелекту. Щоб ініціювати нові правила щодо відповідального розвитку та впровадження штучного інтелекту, уряд Канади ініціював всеосяжне федеральне законодавство С-27 – «Про імплементацію Цифрової хартиї 2022», однією з її ініціатив став законопроект «Про штучний інтелект і дані» (AIDA).

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.12.2020 № 1556-р було схвалено «Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні» [14]. Цією Концепцією визначаються мета, принципи та завдання розвитку технологій штучного інтелекту в Україні як одного з пріоритетних напрямів у сфері науково-технологічних досліджень. Ця ініціатива ставить перед собою завдання створення не тільки визначеної стратегії розвитку цієї технології, але й регулювання її застосування відповідно до вимог сучасності й захисту прав та інтересів громадян.

У рамках Національної асоціації адвокатів України була створена робоча група, спеціалізована в питаннях правового регулювання штучного інтелекту, яка має намір аналізувати важливі правові питання, що пов'язані дослідженням та впровадженням штучного інтелекту, визначати межі застосування штучного інтелекту в різних галузях, зокрема у сферу права. Одним із пріоритетів групи є захист персональних даних, зібраних системами штучного інтелекту, а також вироблення відповідних положень щодо їх зберігання та використання.

У контексті правового регулювання штучного інтелекту в Україні вивчення європейського та зарубіжного досвіду має вирішальне значення. Оскільки Україна прагне стати членом Європейського Союзу, гармонізація нашого законодавства в цій сфері з європейським є ключовим завданням.

Розвиток правового регулювання штучного інтелекту в Україні стикається з численними викликами та завданнями. Однак усвідомлення важливості та необхідності створення такого регулювання є важливим кроком у правильному напрямі. Звернення зусиль всіх зацікавлених сторін, зокрема дослідників, розробників, лідерів галузі, організації громадянського суспільства, робочі групи та ініціативи на всіх рівнях, сприятиме узгодженню політики у сфері ШІ. Це також сприятиме підготовці належного законодавчого забезпечення та захисту прав людини під час використання штучного інтелекту [15].

Ефективне правове регулювання ШІ в Україні забезпечить збалансований підхід до використання систем ШІ, захист прав громадян і підтримку інноваційного розвитку країни.

Висновки. Аналіз використання штучного інтелекту в фінансовій екосистемі підтвердив, що переваги ШІ у фінансових послугах є численними й очевидними. На цей момент відповідні платформи тільки починають свій шлях, але розвиток цього напрямку відкриває перспективи для кардинальної зміни бізнес-моделей у фінансовому секторі світової економіки.

Європейський Союз та Канада визначають прозорі та справедливі принципи в розвитку правового регулювання штучного інтелекту. Отже, в Україні подальший розвиток фінансового сектору, заснований на впровадженні технологій штучного інтелекту, має підтримуватися законодавчими ініціативами, конкретними стратегіями цифровізації та розвитком цифрових компетентностей.

Згідно з дослідженням Gartner Research, проведеним 2020 року, штучний інтелект було визнано найкращою технологією, що змінює «правила гри» у сфері фінансових послуг [16].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1556-р: станом на 29 груд. 2021 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text> (дата звернення: 02.03.2024).
2. Група світового банку. Звіт про світовий розвиток «Цифрові дивіденди». World Bank. URL : <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2016> (дата звернення: 02.03.2024).
3. Switzerland's most advanced financial advice / MoneyPark. URL : <https://moneypark.ch/en/what-is-moneypark/> (date of access: 07.03.2024).
4. Money park case study – mortgage service development ; djangostars. *Software Product Development Company* / DjangoStars. URL : <https://djangostars.com/case-studies/moneypark/> (date of access: 07.03.2024).
5. Revolut valued at \$6bn after latest fundraising. *The Telegraph*. URL : <https://www.telegraph.co.uk/technology/2020/02/14/revolut-valued-6bn-latest-fundraising/?ref=vc> (date of access: 07.03.2024).
6. About us revolut United Kingdom. *Revolut*. URL : <https://www.revolut.com/about/> (date of access: 07.03.2024).
7. Ukrinform. ШІ у ролі фінансового консультанта – один із провідних трендів фінтеху / Укрінформ – актуальні новини України та світу. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3684961-si-u-rol-i-finansovogo-konsultanta-odin-iz-providnih-trendiv-fintehu.html> (дата звернення: 02.03.2024).
8. Graham L. Cybercrime costs the global economy \$450 billion: CEO / CNBC. URL : <https://www.cnbc.com/2017/02/07/cybercrime-costs-the-global-economy-450-billion-ceo.html> (date of access: 10.03.2024).
9. Штучний інтелект. Впровадження штучного інтелекту у сферу фінансів / AVADA MEDIA. URL : <https://avada-media.ua/ua/services/vnedreniye-iskusstvennogo-intellekta-v-sferu-finansov/> (дата звернення: 02.03.2024).

10. Колесник В., Скорик О. Роль штучного інтелекту у фінансовому секторі. *Теорія і практика сучасної економіки* : матеріали XXIV Міжнар. науково-практ. конф., м. Черкаси, 20 жовт. 2023 р. Черкаси, 2023. С. 80–82.

11. Штучний інтелект для фінансів: сім прикладів використання / Fintech Insider – Дізнавайся першим. URL : <https://fintechinsider.com.ua/shtuchnyj-intelekt-dlya-finansiv-sim-prykladiv-vukorystannya/> (дата звернення: 02.03.2024).

12. Штучний інтелект: можливості, ризики та регулювання фінансових послуг / European Business Association. URL : <https://eba.com.ua/shtuchnyj-intelekt-mozhlyvosti-gyzyku-ta-regulyvannya-finansovyh-poslug/> (дата звернення: 02.03.2024).

13. Штучний інтелект: проблеми та перспективи правового регулювання в Україні та ЄС / PRAVO.UA. URL : <https://pravo.ua/shtuchnyi-intelekt-problemy-ta-perspektyvu-pravovoho-rehulivannia-v-ukraini-ta-ies> (дата звернення: 07.03.2024).

14. Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.12.2020 № 1556-р. Дата оновлення: 29.12.202. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text> (дата звернення: 07.03.2024).

15. Правове регулювання Штучного Інтелекту. Яким шляхом рухатись, - Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації / Офіційний портал Верховної Ради України. URL : https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/239849.html (дата звернення: 07.03.2024).

16. Martin C. Gartner names 'cool vendors' in AI for banking, investment services / AI Business Informs, educates, and connects the global AI community. URL : <https://aibusiness.com/verticals/gartner-names-cool-vendors-in-ai-for-banking-investment-services#close-modal> (date of access: 02.03.2024).

REFERENCES

1. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku shtuchoho intelektu v Ukraini : rozporiadzh. Kab. Ministriv Ukrainy vid 02.12.2020 № 1556-r: stanom na 29 hrud. 2021 r. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text> (data zvernennia: 02.03.2024).

2. Hrupa svitovoho banku. Zvit pro svitovi rozvytok "Tsyfrovi dyvidendy" / World Bank. URL : <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2016> (data zvernennia: 02.03.2024).

3. Switzerlands most advanced financial advice / MoneyPark. URL : <https://moneypark.ch/en/what-is-moneypark/> (date of access: 07.03.2024).

4. Money park case study – mortgage service development ; djangostars / *Software Product Development Company* / DjangoStars. URL : <https://djangostars.com/case-studies/moneypark/> (date of access: 07.03.2024).

5. Revolut valued at \$6bn after latest fundraising / The Telegraph. URL : <https://www.telegraph.co.uk/technology/2020/02/14/revolut-valued-6bn-latest-fundraising/?ref=vc> (date of access: 07.03.2024).

6. About us revolut United Kingdom / Revolut. URL : <https://www.revolut.com/about/> (date of access: 07.03.2024).

7. Ukrinform. ShI u roli finansovoho konsultanta – odyz iz providnykh trendiv fintekhu. Ukrinform – aktualni novyny Ukrainy ta svitu. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3684961-si-u-rol-i-finansovogo-konsultanta-odin-iz-providnih-trendiv-fintehu.html> (data zvernennia: 02.03.2024).

8. Graham L. Cybercrime costs the global economy \$450 billion: CEO /CNBC. URL : <https://www.cnbc.com/2017/02/07/cybercrime-costs-the-global-economy-450-billion-ceo.html> (date of access: 10.03.2024).

9. Shtuchnyi intelekt. Vprovadzhennia shtuchnoho intelektu u sferu finansiv / AVADA MEDIA. URL : <https://avada-media.ua/ua/services/vnedreniye-iskusstvennogo-intellekta-v-sferu-finansov/> (data zvernennia: 02.03.2024).

10. Kolesnyk V., Skoryk O. Rol shtuchnoho intelektu u finansovomu sektori. *Teoriia i praktyka suchasnoi ekonomiky* : materialy KhXIV Mizhnar. naukovo-prakt. konf., m. Cherkasy, 20 zhovt. 2023 r. Cherkasy, 2023. S. 80–82.

11. Shtuchnyi intelekt dlia finansiv: sim prykladiv vykorystannia / Fintech Insider – Дізнавайся першим. URL : <https://fintechinsider.com.ua/shtuchnyj-intelekt-dlya-finansiv-sim-prykladiv-vykorystannia/> (data zvernennia: 02.03.2024).

12. Shtuchnyi intelekt: mozhlyvosti, ryzyky ta rehuliuвання finansovykh posluh – European Business Association / *European Business Association*. URL : <https://eba.com.ua/shtuchnyj-intelekt-mozhlyvosti-ryzyky-ta-reguluvannya-finansovyh-poslug/> (data zvernennia: 02.03.2024).

13. Shtuchnyi intelekt: problemy ta perspektyvy pravovoho rehuliuвання v ukraini ta YeS / PRAVO.UA. URL : <https://pravo.ua/shtuchnyi-intelekt-problemy-ta-perspektyvy-pravovoho-rehuliuвання-v-ukraini-ta-ies> (data zvernennia: 07.03.2024).

14. The concept of artificial intelligence development in Ukraine: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 12.20.2020 No. 1556. Date of update: 12/29/2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text> (data zvernennia: 07.03.2024).

15. Pravove rehuliuвання Shtuchnoho Intel'ektu. Yakym shliakhom rukhatys, – Komitet Verkhovnoi Rady Ukrainy z pytan tsyfrovoy transformatsii / Ofitsiinyi portal Verkhovnoi Rady Ukrainy. URL : https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/239849.html (data zvernennia: 07.03.2024).

16. Martin C. Gartner names 'cool vendors' in AI for banking, investment services / AI Business Informs, educates, and connects the global AI community. URL : <https://aibusiness.com/verticals/gartner-names-cool-vendors-in-ai-for-banking-investment-services#close-modal> (date of access: 02.03.2024).

L. M. Kasianenko, V. S. Sharkova, V. P. Petruk. LEGAL REGULATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE FINANCIAL SECTOR OF UKRAINE

The article is devoted to the characteristics of the legal regulation of the use of artificial intelligence in the financial sector of Ukraine. A systematic analysis of concepts related to the implementation of artificial intelligence in financial processes was carried out, focusing on various scenarios where artificial intelligence can significantly facilitate the functioning of financial units.

Касьяненко Л. М., Шаркова В. С., Петрук В. П. Правове регулювання штучного інтелекту у фінансовому секторі України

The risks associated with the introduction of artificial intelligence into the financial sphere are identified, and the directions for their reduction are substantiated. Situations in which artificial intelligence can become a key tool for optimizing processes in financial institutions, increasing productivity and reducing risks are analyzed. The opinion is focused on the importance of a balanced approach to the use of artificial intelligence, taking into account its regulatory and legal regulation in foreign countries. Attention is drawn to the fact that artificial intelligence in the financial sector can be both a chance for success and a potential threat for the future. The author substantiates the need to find the optimal way to introduce artificial intelligence into business processes in order to ensure a successful and stable future for the financial sector. In addition, it is worth considering that the introduction of artificial intelligence into the financial sphere requires not only technological changes, but also the formation of a culture of its application.

The article discusses the importance of legal regulation of the use of artificial intelligence in the financial sector. It is noted that the increasing use of artificial intelligence in financial processes creates a need for appropriate legislation that would ensure effective control over the use of these technologies and protect both public and private interests. Identifying and eliminating the shortcomings of the legal regulation of artificial intelligence in the financial sector is a necessary condition for its further, most effective, rational and appropriate use.

Key words: *financial legal relations, financial services market, financial sector, artificial intelligence, risks, economy, finance.*

Стаття надійшла до редколегії 28 березня 2024 року